

надають розвитку навичок роботи з термінологічними базами даних, електронними глосаріями та документами.

Висновки... Підсумовуючи вище сказане слід зазначити, що основною метою освітньої політики Німеччини в галузі професійної підготовки перекладачів є досягнення узгодження та спорідненості програм, змісту навчання на перекладацьких спеціальностях. Важливим досягненням Німеччини є створення спеціального комітету з питань реформування професійної підготовки перекладачів, що дає змогу провідним вищим навчальним закладам обмінюватися набутим досвідом. Позитивним моментом в реформуванні вищої перекладацької освіти в Німеччині є впровадження нових навчальних предметів та розвиток вмінь застосування комп'ютерної техніки під час професійної діяльності. Для України важливо переглянути навчальні програми підготовки перекладачів з урахуванням світових тенденцій до спеціалізації перекладацької діяльності та максимально ефективно використати позитивні аспекти зарубіжного досвіду функціонування системи підготовки фахівців з освітньо-кваліфікаційними рівнями бакалавр, магістр.

Список використаних джерел та літератури:

1. Отрощенко Л. С. Реформування вищої освіти Німеччини у контексті Болонського процесу / Л. С. Отрощенко // Сучасні тенденції розвитку освіти в Україні та за кордоном : зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. Наукові праці. Серія: Педагогіка, психологія і соціологія. – Донецьк, 2009. – Вип. 5 (155). – С. 62–66.
2. Полупанова Е. Інновації в вищому освітньому середовищі країн Європи : організаційний рівень / Е. Полупанова // Alma Mater. – 2005. – № 3. – С. 35.
3. Вікіпедія [Електронний ресурс]. – Режим доступу : 07.10.2011 : <<http://uk.wikipedia.org>>. – Загол. з екрану. – Мова українська.
4. Mayer F. Konzeptionelle Ausgestaltung der Ausbildung der Dolmetschern und Übersetzern [Електронний ресурс] / Mayer F. – Режим доступу : 20.10.2011 : <http://www.transforum.de/download/Mayer_BA-MA_in_Europa.pdf>. – Загол. з екрану. – Мова німецька.
5. Stoll K.-H. Der Bologna-Prozess im Bereich Übersetzen und Dolmetschen [Електронний ресурс] / Stoll K.-H. – Режим доступу : 21.11.2011 : http://www.fachportal-paedagogik.de/.../fis_set.ht. – Загол. з екрану. – Мова німецька.

Анотація

Н.В.Левицкая

Реформирование профессиональной подготовки переводчиков в Германии на основе Болонского процесса

В статье рассматриваются особенности реформирования профессиональной подготовки переводчиков в условиях реализации Болонского процесса и анализируются учебные переводческие программы в университетах Германии

Ключевые слова: профессиональная подготовка, переводчик, учебная программа, степень (образовательно-квалификационный уровень) „бакалавр”, „магистр”.

Summary

N.V.Levyts'ka

Reforming of Professional Translator Training in Germany on the Basis of Bologna Process

The article deals with the peculiarities of reforming of professional translator training under the conditions of Bologna Process, and training programs for translators in the Universities of Germany are analyzed.

Key words: professional training, translator, educational program, degree (education-qualificational level) "Bachelor", "Master".

Дата надходження статті: „7” березня 2012 р.

УДК 378.147:517

Г.О.ЛИСАК,

кандидат педагогічних наук

(м.Хмельницький)

Використання інформаційних технологій в організації самостійної роботи студентів у процесі вивчення іноземної мови

У статті висвітлено специфіку й проблеми організації самостійної роботи студентів засобами інформаційних технологій навчання з урахуванням сучасних вимог та умов суспільства. Вивчаються умови та методи ефективної організації самостійної роботи студентів як цілісної системи освітнього середовища.

Ключові слова: самостійна робота, інформаційні технології.

Постановка проблеми в загальному вигляді... На даному етапі розвитку вищої школи необхідною умовою оптимізації навчального процесу стає розширення арсеналу традиційних методичних засобів та прийомів удосконалення професійної освіти під час вивчення іноземних мов. Постає питання про необхідність вдосконалення методів та форм організації самостійної роботи з іноземної мови з урахуванням цілей і змісту професійної підготовки студентів, поєднання традиційних методів

організації та ведення навчального процесу з використанням нових педагогічних та інформаційних технологій навчання. Аналіз науково-педагогічної літератури і практика навчання іноземної мови вказують на те, що однією з основних причин низької мовної компетенції студентів є недостатнє місце, що відводиться самостійній роботі при вивченні іноземної мови. Основний спосіб розв'язання проблеми поліпшення мовної підготовки студентів – це виховання та розвиток самостійності і творчості студентів, вдосконалення організації самостійної роботи студентів при вивченні іноземної мови, поліпшення її методичного забезпечення, впровадження нових інформаційних і педагогічних технологій.

Організувати самостійну роботу студентів можна різними способами і з різною метою. На наш погляд, необхідно так організувати самостійну роботу, щоб вона разом з накопиченням знань, умінь і навичок давала можливість розвивати і творчі здібності студентів. За таких умов активізація самостійної роботи студентів засобами інформаційних технологій стає особливо актуальною.

Аналіз досліджень і публікацій... Різні аспекти проблеми самостійної роботи студентів розглянуто в дослідженнях вітчизняних науковців (А.М.Алексюк, В.К.Буряк, О.В.Заїка, Л.В.Клименко, В.А.Козаков, В.В.Луценко). Самостійній роботі студентів у процесі оволодіння іноземною мовою присвячено ряд наукових досліджень, які вирішують окремі питання цієї проблеми (О.М.Акмалдінова, М.А.Алієва, Т.М.Гусак, Л.І.Іванова, К.Б.Карпов, А.С.Лур'є, М.В.Ляховицький, О.Г.Малінко, З.В.Матукайтес, С.Ю.Ніколаєва, І.П.Павлова, О.О.Письменна) та загальні проблеми в цілому (Т.М.Біла, А.С.Кузьміна, Л.О.Лужних). Залучення інформаційних технологій у процес навчання розглядається в роботах В.П.Беспалька, Б.С.Гершунського, Є.П.Полат; дидактичним та психолого-педагогічним проблемам використання комп'ютерних технологій в процесі навчання присвячено дослідження Є.А.Бараксанової, П.Я.Гальперіна, Є.І.Машбіц, Є.Д.Нелунової та інших.

Формулювання цілей статті... *Мета статті* – визначення специфіки застосування інформаційних технологій у самостійній роботі студентів в процесі вивчення іноземної мови.

Виклад основного матеріалу... У контексті сучасної парадигми навчання самостійна робота домінує серед інших видів навчальної діяльності студентів та дозволяє розглядати знання як об'єкт власної діяльності студента. Вона є найважливішим компонентом педагогічного процесу, що передбачає інтеграцію різних видів індивідуальної та колективної навчальної діяльності, яка здійснюється як під час аудиторних, так і позааудиторних занять, без участі викладача та під його безпосереднім керівництвом [4, с.65]. Самостійна робота – явище багатоаспектне. З одного боку – це активна пізнавальна творча діяльність студента, яка присутня (має бути присутньою) у будь-якому виді навчальних занять. З другого – це компонент технології навчання, скерований на формування самостійності як риси особистості. Аналіз психолого-педагогічної літератури [5; 6] дає можливість стверджувати, що самостійною вважається робота, яка передбачає наявність мети, завдання, самостійного плану їх досягнення, здійснення дій, отримання результату (набуття знань, навичок, умінь, розвиток здібності до самостійного розв'язання задач), контролю результату. Однією з особливостей самостійної роботи є те, що вона передбачає наявність пізнавальних інтересів, мотивів, потреби набуття нових знань, умінь, навичок, розвиток особистості, здібності самостійно приймати рішення і переносити способи розв'язання на інші задачі.

Самостійна робота у ВНЗ передбачає поетапне засвоєння нового матеріалу, його закріплення, застосування на практиці та повторення. Ефективність самостійної роботи залежить від її організації, змісту, взаємозв'язку та характеру завдань у даному виді самостійної роботи та результатів її виконання [6, с.15]. Вирішення даного завдання можливе шляхом використання засобів інформаційних технологій як одного з важливих інструментів методологічної, змістової і організаційної перебудови системи освіти. Оскільки саме інформаційні технології мають необмежені можливості для інновацій, що сприяє їх застосуванню у процесі організації самостійної роботи.

На думку Р.С.Гуревича, М.Ю.Кадемії [2] поняття „інформаційні технології” визначає сукупність засобів та методів обробки даних, що забезпечують цілеспрямовану передачу, обробку, збереження і відображення інформаційного продукту (даних, ідей, знань). У нашому дослідженні ми розглядаємо дане поняття як систему засобів та способів збирання, накопичення, обробки, аналізу та використання інформації про стан об'єкта вивчення з метою підвищення ефективності фахової підготовки студентів мовних спеціальностей.

За таких умов самостійна робота студентів виходить на якісно новий рівень. Аналіз вивченої літератури [1; 3] та узагальнення практики дозволяють визначити основні переваги використання інформаційних технологій у самостійній роботі студентів, а саме: забезпечення гнучкості навчального процесу; варіювання складності завдань; активізація навчально-пізнавальної діяльності студентів; посилення мотивації та пізнавального інтересу студентів; організація гнучкого управління навчальним процесом.

Під час організації самостійної роботи студентів у контексті використання інформаційних технологій ми опираємося на такі методологічні підходи як:

• диференційний, який дозволяє розширити доступність навчання. За таких умов відбувається зміна якості навчання, засвоєння нових технологій, використання додаткових ресурсів навчання та відбувається посилення ролі самостійної роботи студентів у навчальному процесі;

• системний, який характеризується активним використанням інформаційних технологій як ефективних методів, що забезпечують системність навчання;

• структурно-функціонального зв'язку, що забезпечує зв'язність та послідовність викладу навчального матеріалу.

Усі сучасні освітні технології спрямовані на те, щоб привчити студента працювати самостійно, оскільки саме ця якість дає можливість успішно адаптуватися в умовах швидкозмінного суспільства. Головну роль в організації самостійної роботи студентів мають ті інформаційні технології, які дають можливості для творчості, набуття та закріплення навичок, дозволяють реалізувати нові форми й методи навчання.

Інформаційні технології в освіті – це не просто засоби навчання, а й якісно нові технології в підготовці конкурентоздатних фахівців. Вони дозволяють істотно розширити творчий потенціал студентів, виходячи за рамки традиційної моделі навчання. Вміння вчитися самостійно набувається з застосуванням електронних навчальних матеріалів, освітніх баз даних, комп'ютерних навчальних програм, систем тестування. Навчити студентів користуватися можливостями самостійної роботи з урахуванням інформаційних технологій – це складний і тривалий процес [2].

Самостійну роботу студентів у контексті використання інформаційних технологій при вивченні іноземної мови можна організувати як систему:

- роботи у фоно- та відео лабораторіях;
- використання Інтернет ресурсів;
- застосування комп'ютерних програм та курсів;
- використання електронних словників та енциклопедій.

Робота у фонолабораторіях направлена на вдосконалення фонетичних навичок. Це дає можливість не лише прослуховувати зразок звуків, слів, прислів'їв та римівок диктором, а й повторювати їх. Самостійна робота студентів у відеолабораторіях передбачає перегляд навчальних та художніх фільмів, відібраних відповідно до тематики аудиторних занять, якому передують виконання підготовчих вправ. Післяпереглядовий етап включає: самостійне виконання студентами вправ, спрямованих на відпрацювання нових лексичних одиниць; аналіз змісту та проблематики фільму; виконання творчих завдань. Результати роботи студентів перевіряються як під час індивідуальної роботи зі студентами, так і на аудиторних заняттях.

Використання ресурсів Інтернету під час організації самостійної роботи студентів мовних спеціальностей може здійснюватися за наступними напрямками: пошук інформації навчального та науково-методичного характеру з її подальшим опрацюванням; виконання запропонованих викладачем завдань.

Студенти використовують Інтернет-ресурси в самостійній роботі для більш глибокого вивчення програм з певних дисциплін; написання рефератів, тез, статей, кваліфікаційних робіт. На думку багатьох дослідників, новітні інформаційні технології в освіті є не тільки засобами навчання, а й якісно новими технологіями професійної підготовки майбутніх конкурентоспроможних фахівців. Це дає можливість розширити творчий потенціал студентів, підвищити продуктивність у всіх її проявах і разом із цим вийти за межі традиційної моделі вивчення іноземної мови. Студенти набувають вміння самостійно навчатися, використовуючи електронні навчально-методичні матеріали, освітні бази даних, комп'ютерні навчальні програми, системи тестування тощо [5, с.13-14].

Серед Інтернет-ресурсів, що найчастіше використовуються у самостійній роботі студентів мовних спеціальностей, можна виокремити наступні: електронні бібліотеки, освітні портали, тематичні сайти, бібліографічні бази даних, сайти періодичних видань, які надають безкоштовний доступ до електронних каталогів і матеріалів, а іноді пропонують рідкісні книги й документи. Наявність даних ресурсів в електронному варіанті значно допомагає студентам у підготовці до семінарських занять, при написанні рефератів або наукових статей. Певна річ, електронну версію можна зберегти на комп'ютері і скористатися нею в разі потреби в будь-який зручний час. Студенти повинні вміти не лише шукати потрібну інформацію в мережі, а й аналізувати її.

Використання електронних словників та енциклопедій забезпечує не лише широкий доступ до інформації, але й значно економить час та кошти, оскільки, користуючись будь-якими електронними словниками, у яких здійснюється пошук за алфавітом або ключовим словом, можна набагато швидше знайти потрібне слово, ніж гортаючи сторінки друкованого видання. В електронному варіанті словника зазвичай подається транскрипція, тлумачення значень слова, його вживання у фразеологічних та ідіоматичних зворотах. Крім того, користувач може прослухати варіант вимови слова (британський чи американський), а за наявності відповідного обладнання та програмного забезпечення – записати власну вимову та порівняти зі взірцем.

Електронні енциклопедії доцільно використовувати для самостійного опрацювання студентами додаткового матеріалу з визначеної програмою теми. Крім того, інформацію, подану в енциклопедіях, можна використовувати для підготовки до практичних занять та створення презентацій.

Організація самостійної роботи засобами інформаційних технологій передбачає застосування різноманітних комп'ютерних програм та курсів навчального призначення. Такі програми спираються на використання наочності, яка за допомогою комп'ютера є значно ефективнішою. Багато комп'ютерних курсів використовують нові можливості презентації навчального матеріалу на диску. Специфічними особливостями, на думку М.А.Бовтенко [1], є особлива інтерактивність, використання комплексу засобів представлення інформації: тексту, графіки, звуку, відео; індивідуалізація навчання; адаптивність; моделювання завдань та контроль виконання.

Комп'ютерні програми у самостійній роботі студента використовуються з метою закріплення навчального матеріалу та підготовки до аудиторних занять. При розробці завдань для самостійного виконання студентами з використанням комп'ютерних навчальних програм викладачем робиться акцент на індивідуальну роботу студентів з добре підготовленим структурним матеріалом.

Висновки... Належним чином організована самостійна робота студентів мовних спеціальностей в умовах використання інформаційних технологій забезпечує засвоєння теоретичного матеріалу з дисципліни, закріплення теоретичних знань на практиці, застосування теоретичних знань і практичних навичок для аналізу ситуації та прийняття правильного рішення, формування власної позиції чи теорії. Використання інформаційних технологій у самостійній роботі дозволяє не тільки інтенсифікувати навчальний процес, але й закладає основи подальшої самоосвіти.

Список використаних джерел та літератури:

1. Бовтенко М. А. Информационно-коммуникационные технологии в преподавании иностранного языка: создание электронных учебных материалов : учебное пособие / М. А. Бовтенко. – Новосибирск : Изд-во НГТУ, 2008. – 112 с.
2. Гуревич Р. С. Информационно-коммуникационные технологии как фактор использования интерактивных технологий обучения в образовательной среде / Р. С. Гуревич, М. Ю. Кадемья // Проблемы образования в Польше и в Украине в контексте процессов глобализации и евроинтеграции : сб. матер. міжн. наук.-практ. конф. – 22-24 квітня, 2009 р. Київ-Житомир / за ред. В. Кременя, Т. Левовицького, С. Сисоевої. – К. : КІМ, 2009. – С. 217–225.
3. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології / І. М. Дичківська. – К. : Академвидав, 2004. – 351 с.
4. Журавська Л. М. Концептуальні умови управління самостійною роботою студентів у ВНЗ / Журавська Л. М. // Освіта та управління. – Т. 3. – 1999. – № 2.
5. Каменская Н. Е. Самостоятельная работа студентов при изучении курса отечественной истории : учебно-метод. пособ. / Н. Е. Каменская : [под ред. О. В. Кузьминой]. – СПб : СПбГУИТМО, 2009. – 52 с.
6. Козаков В.А. Самостоятельная работа студентов и ее информационно-методическое обеспечение : учебн. пособ. / Козаков В. А. – К. : Вища школа, 1990.

Аннотація

Г.А.Лысак

Использование информационных технологий в организации самостоятельной работы студентов в процессе изучения иностранного языка

В статье рассматриваются специфика и проблемы организации самостоятельной работы студентов средствами информационных технологий обучения с учетом современных требований и условий общества. Изучаются условия и методы эффективной организации самостоятельной работы студентов как целостной системы образовательной среды.

Ключевые слова: самостоятельная работа, интерактивные технологии.

Summary

H.A.Lysak

Usage of Informational Technology in Students' Self-Study Organization in the Process of Foreign Language Study

The article focuses on the matter and problems of the students' self-study organization by means of the educational information technologies within the modern society conditions. It's investigated the conditions and methods of successful organization of students' self-study as unity of educational surrounding.

Key words: self-study, informational technology.

Дата надходження статті: „17” лютого 2012 р.